

Ministerie van Landbouw, Visserij,
Voedselzekerheid en Natuur
T.a.v. Dhr. J.F. (Jean) Rummenie
Postbus 20401
2224 JX DEN HAAG

Leeuwarden, 17 maart 2025
Verzonden,

Ons kenmerk : 02351548
Domein/ Team : Landbouw en Natuur
Behandeld door : landbouwenatuur@fryslan.frl / (058) 292 59 25
Uw kenmerk : -
Bijlage(n) : -

Onderwerp : Gebrek aan handelingsperspectief bij de wolf

Geachte heer Rummenie,

Met deze brief willen wij onze zorg uitspreken over het toenemende aantal wolvenaanvallen in Fryslân. Sinds de permanente vestiging van wolven in onze provincie nemen niet alleen de aanvallen op landbouwhuisdieren toe, maar ook de zorg onder onze inwoners. Wij verzoeken u daarom om ons meer perspectief te bieden op een breder instrumentarium om de wolf te beheren.

Maatschappelijke onrust neemt toe

Het aantal wolven in onze regio neemt sterk toe. Het aantal wolvenaanvallen op landbouwhuisdieren is exponentieel gestegen. In de eerste maanden van dit jaar zijn er 69 meldingen gedaan van aanvallen op landbouwhuisdieren in Fryslân (zie ondertaande tabel). Dit heeft geleid tot een constante vrees bij zowel dierhouders als onze inwoners. Omdat de wolf ook dichterbij de buurt van mensen lijkt te komen, neemt het gevoel van onveiligheid meer toe. Mensen durven bijvoorbeeld hun kinderen niet meer alleen naar school te laten fietsen. Mede door voorbeelden als het incident van 9 juli 2023 met een wolf van de roedel van Drents Friese regio en een dierhouder in het nabijgelegen Wapse, en de incidenten bij het Utrechtse Leusden. Het gedrag van de wolf is anders dan bij de introductie in het beleid door ecologen is aangegeven. De wolf is niet schuw, wordt veelvuldig in bebouwde omgeving overdag waargenomen en vergrijpt zich aan landbouwhuisdieren terwijl dit immer anders is voorgesteld. Dit legitimeert versneld verruiming voor beheer.

Tabel ontwikkelingen wolf in Fryslân in de periode 2020 tot en met 14 maart 2025

periode	Levensfase wolven	Aantal gemelde wolvenaanvallen	Aantal slachtoffers landbouwhuisdieren
2020	Incidentele waarneming/zwervende wolf/ven	2	13
2021	December'21 eerst gevestigde wolf	10	18
2022	In de winter sprake van paarvorming en in de zomer sprake van roedelvorming	37	168
2023	Roedel Drents Friese regio	113	417
2024	Roedel Drents Friese regio	117	430
2025	Roedel Drents Friese regio	69*	538*

* = Vanwege de verwerkingstijd van de DNA-analyses is van de cijfers van 2025 nog niet bekend of het wolf betrof.

Gebrek aan handelingsperspectief

De roep om meer handelingsperspectief en instrumentarium bij wolven is groot. Er is nu geen handelingsperspectief, anders dan voorlichting en subsidiering van wolfwerende maatregelen voor landbouwhuisdieren. Als provincie zijn wij verantwoordelijk voor de naleving van de Omgevingswet. Op dit moment kunnen wij op basis daarvan alleen preventieve maatregelen treffen zoals wolfwerende hekken al dan niet in combinatie met de inzet van kuddebeschermingshonden. Wij zetten optimaal in op het gebruik van deze preventieve maatregelen. Zo faciliteert de provincie door middel van voorlichting, een subsidieregeling, wolvenconsulent en een gebiedscommissie wolf. Ondanks deze inspanningen blijft het aantal wolvenaanvallen hoog. Bovendien neemt de inzet op preventieve maatregelen alléén niet het gevoel van onveiligheid weg bij onze inwoners. Wij constateren daarmee dat ons handelingsperspectief tekort schiet.

Versnel het aanpassen van de beschermde status

Op 7 maart 2025 is de beschermde status van de wolf verlaagd binnen het verdrag van Bern. De Europese Commissie heeft op 7 maart 2025 ook een voorstel gedaan voor een verlaging van de beschermde status binnen de Habitatrichtlijn. De verlaging van de beschermde status in de EU zal doorvertaald moeten worden naar de Omgevingswet om deze wijziging in Nederland effectief te maken. Wij verzoeken u, sneller dan nu is aangekondigd in de Landelijke Aanpak Wolven (LAW), het wetgevingstraject voor te bereiden en indien mogelijk op te starten om in de Omgevingswet de beschermde status te verlagen. Zodat uw ministerie direct na het besluit in de EU de wijziging in de Nederlandse regelgeving kan doorvoeren.

Nieuwe beoordeling van het populatieniveau nodig

We hebben al eerder kenbaar gemaakt dat we grote waarde hechten aan een nieuwe beoordeling van het populatieniveau van de Centraal Europese wolf. Hiervoor dient een internationaal afgestemd plan te komen. Wie zien mogelijkheden om het populatieniveau - en daarmee de gunstige staat van instandhouding - aan te passen. Doordat de Nederlandse wolven deel uitmaken van de Centraal-Europese populatie is het niet noodzakelijk dat er alleen in Nederland een gunstige staat van instandhouding wordt bereikt. Een ruimtelijke samensmelting van bijvoorbeeld de Centraal-Europese populatie en de Alpiene populatie maakt het mogelijk om de individuen van deelpopulaties bij elkaar op te mogen tellen.

Hiermee is de populatie wolven van een dergelijke omvang en levensvatbaarheid dat de gunstige staat van instandhouding is bereikt. Dit zou beheer van de wolvenpopulatie mogelijk maken. Wij willen u daarom dringend verzoeken om dit signaal te delen in Brussel, zodat er met behulp van een internationaal plan opnieuw gekeken wordt naar de populatie en de status van gunstige staat van instandhouding van de wolf in Europa.

Wij nodigen u graag uit om hier met ons over in gesprek te gaan. We horen graag of u op onze uitnodiging in wil gaan.

Mede namens de colleges van B&W van de gemeenten Ooststellingwerf, Weststellingwerf, Opsterland, Smallingerland en Heerenveen.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Fryslân,

drs. A.A.M. Brok, voorzitter

drs. ing. J.J. Algra, secretaris